

Vem är här?

Skriv namn, roll, kommun
och hur du jobbar med
frågan i chatten.

KLIMAT 2030

VÄSTRA GÖTALAND STÄLLER OM

Alexandra Hegmann, Lindholmen Science Park
Samordnare för Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

2024-
2026

Löfte 27 – Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter
i stället för att köpa

Agenda

Introduktion

Recap löfte och intro till dagens tema

Leksaksbiblioteket

Anna Zajc, ordförande

Fixoteket

Mathias Stenback, Platsansvarig

-- Paus --

Fritidsbanken

David Mathiasson, verksamhetschef

Föreningsbidraget från Gbg Stad

Anna Westin, Verksamhetsutvecklare

Frågor och diskussion

Mötet stänger 11:30.

Löfte 27 – Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa

Det innebär att **kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas** med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.

Varför cirkulär ekonomi?

Kort sagt: det sparar klimat, resurser och pengar.

- Idag är Sverige bara 3,4% cirkulär*
- Varje år tillförs resurser motsvarande 25 ton per person till den svenska ekonomin*

*Circularity Gap Report

Varför cirkulär ekonomi?

linjärt

Hur ser en cirkulär ekonomi ut?

Löfte 27 – Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa

Från idé till initiativ - Att starta och driva initiativ för att låna/hyra

Agenda

Introduktion

Recap löfte och intro till dagens tema

Leksaksbiblioteket

Anna Zajc, ordförande

Fixoteket

Mathias Stenback, Platsansvarig

-- Paus --

Fritidsbanken

David Mathiasson, verksamhetschef

Föreningsbidraget från Gbg Stad

Anna Westin, Verksamhetsutvecklare

Frågor och diskussion

Mötet stänger 11:30.

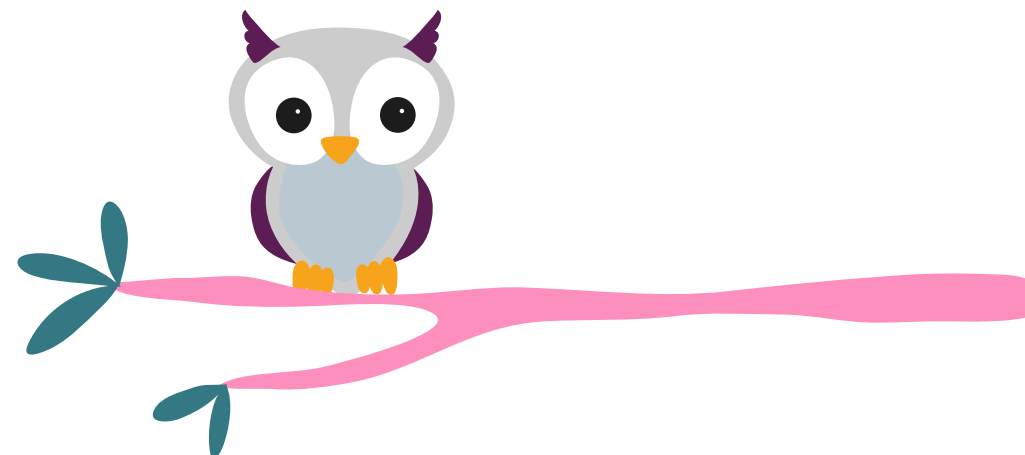
Att underlätta för invånare att låna – medborgardrivet

Lindholmen Science Park 2025-10-29
Anna Zajc

Innehåll

- **Vad är ett leksaksbiblioteket?**
 - Vad är ett leksaksbibliotek
 - Internationell utblick
 - Så startade vi
- **Så funkar det i praktiken**
 - Medlemskap
 - Vad säger medlemmarna
- **Organisation**
 - Verksamhetsupplägg
 - För- och nackdelar med borgardrivet
- **Så kan kommuner skapa förutsättningar**
 - Verksamhetsbidrag
 - Upplåtande av lokaler
 - Tänk utanför stuprör
 - Kontraproduktiva krav (måste allt vara gratis)

VAD ÄR ETT LEKSAKSBIBLIOTEK?

Vad är ett leksaksbibliotek?

- DELA: Låna leksaker, babyprylar och grejer till barnkalaset istället för att köpa.
- LEKA: Barns rätt till lek och meningsfull fritid. Stimulera utveckling och nyfikenhet.
- MÖTAS: Lokal mötesplats: Event och happenings (ofta medlemsinitierade)

Tre leksaksbibliotek i Sverige – över 5 000 i Europa

Så startade vi

SÅ FUNKAR DET

Så funkar det - låna

Låneregler:

- Låna 2-6 leksaker åt gången.
- Lån i 28 dagar, kan förlängas om ingen står på kö. Kan bytas oftare också.
- Låntagaren ansvarar för rengöring, leksaksbiblioteket kompletterar rengöringen vid behov
- Tillitsskapande!
- Kringtjänster: Klädbyte, bokbyte

MEDLEMSKAP

	MÅNADSVIS	HELÅR	TID	ANTAL LEKSAKER ÅT GÅNGEN
 Lilla betal	50 kr	540 kr	0 h/år	2
 Mellan betal	75 kr	810 kr	0 h/år	4
 Stora betal	100 kr	1 080 kr	0 h/år	6
 Engagemang	0 kr	0 kr	20 h/år	6

Så funkar det i praktiken - mötesplats

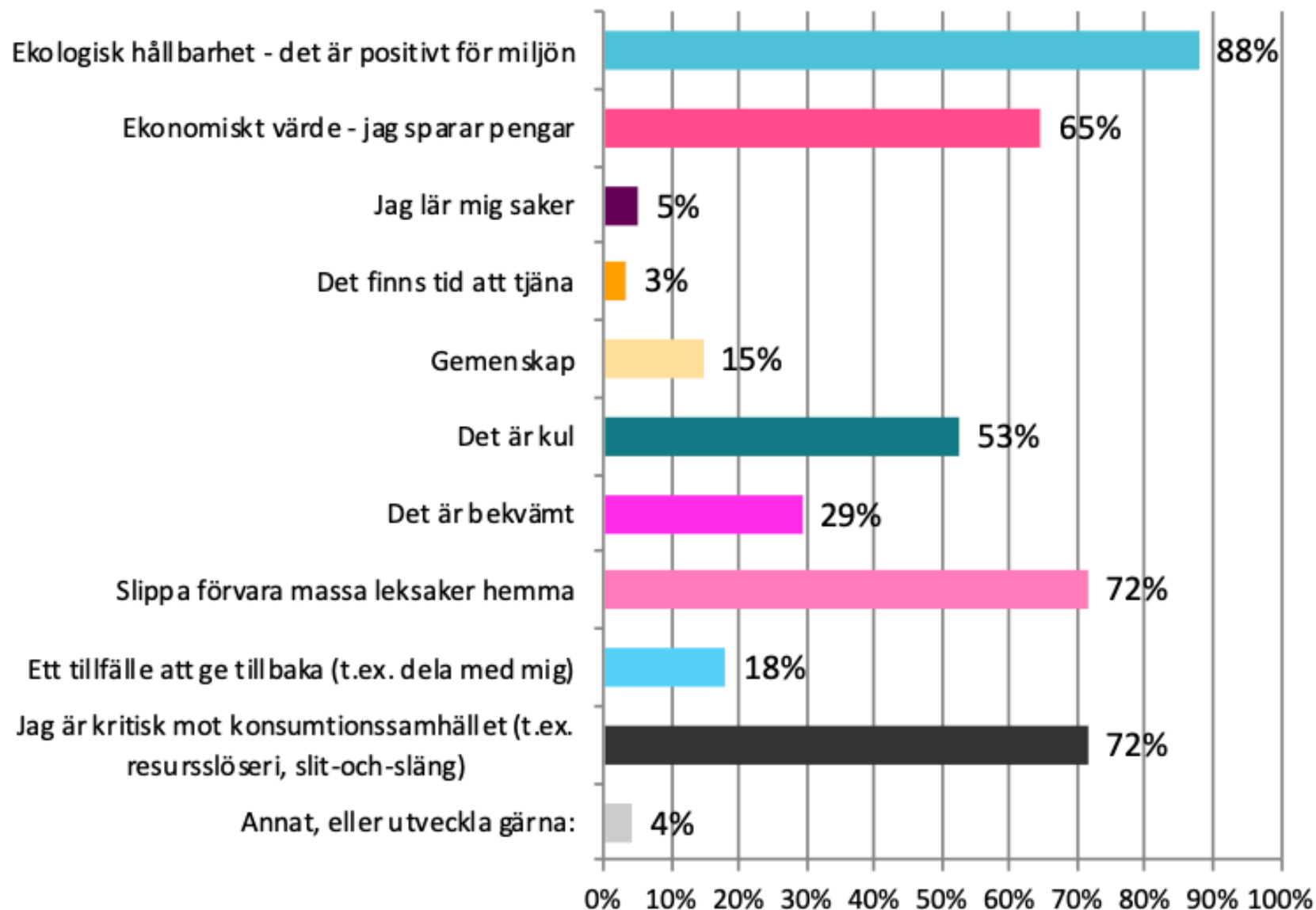
- Leksaksbibliotek är träffpunkter för barn och deras vuxna.
- Mötena kan dels vara spontana, dels organiserade i form av exempelvis föräldraträffar eller studiecirkelar. Alla är välkomna, oavsett medlemskap i föreningen eller inte.
- Här kan barn utforska leken och testa sig fram!

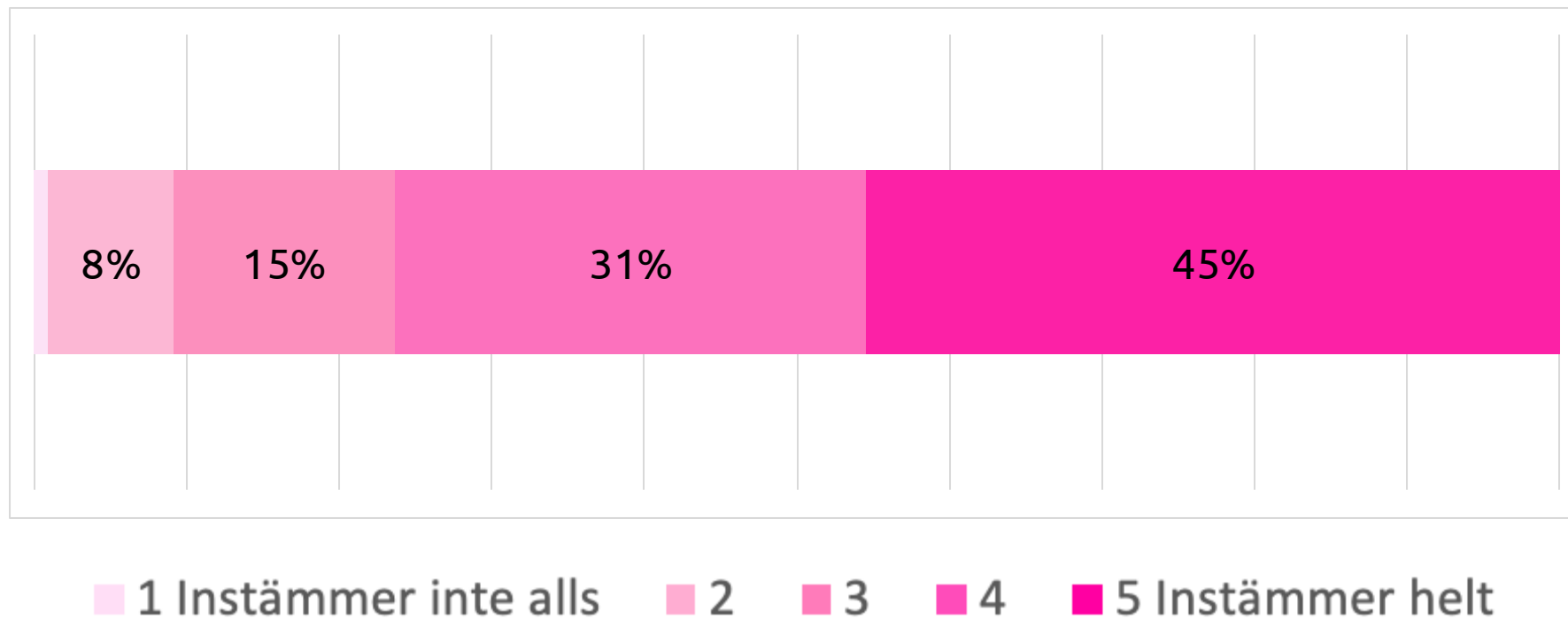
SÅ SÄGER MEDLEMMARNA

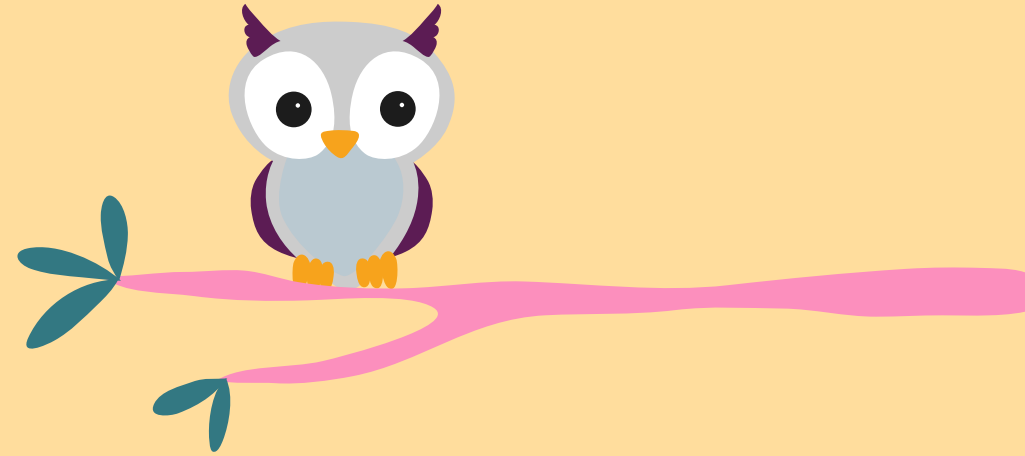

Varför har du valt att vara medlem hos oss?

“Eftersom att jag är med i Leksakbiblioteket köper vi färre leksaker än vad vi annars skulle ha gjort”

ORGANISATION

Verksamhetsmodell

Vi är en ideell förening

Finansiering

1. Verksamhetsmedel
2. Fonder och stiftelser
3. Medlemsintäkter
4. Samarbete och sponsring

Viktiga resurser

- Vår personal
- Våra engagemangsmedlemmar (CA 30 ST)
- Vår arbetstränare
- Ungdomar via UngExtra

Spana in vår handbok!

leksaksbiblioteket.se/handbok

Medborgardrivet för- och nackdelar

Fördelar

- Kostnadseffektivt
- Skapar lokalt engagemang
- Anpassar snabbt verksamhet till nya förutsättningar
- Fångar lätt upp lokala behov

Nackdelar

- Verksamheten svara kanske inte exakt kommunens mål och strategier
- Lägre stabilitet

SÅ KAN KOMMUNER SKAPA GODA FÖRUTSÄTTNINGAR

Skapa goda förutsättningar för medborgardrivna delningsverksamheter

- Erbjud verksamhetsmedel
- Upplåt lokaler
- Tillåt samarbete med kommunens verksamhet i kommunens lokaler
- Tänk bredare – stötta även om det inte exakt överensstämmer mot kommunens mål

Tips! Spana också in Kollaborativ
Ekonomi Sveriges Tipsbank

KONTAKT

Anna Zajc

anna@leksaksbiblioteket.se

www.leksaksbiblioteket.se

Följ oss i sociala medier!

Fixoteket

En kvartersnära mötesplats för att förlänga livet på våra saker

Laga

Låna

Byt

Bygg

4 600 LITER

Laga dina jeans i stället för att köpa nya och spara 4 600 liter vatten.

84 KG

Så mycket grovavfall slänger göteborgaren per år.

20 minuter

En bormaskin används i genomsnitt 20 minuter under hela sin livslängd.

Bara 80 öre av varje 100-lapp vi konsumerar för går till reparationer.

30%

Göteborgs Stad har målet att avfallsmängderna per göteborgare ska minska med 30 % till 2030, jämfört med 2010.

Bakgrund

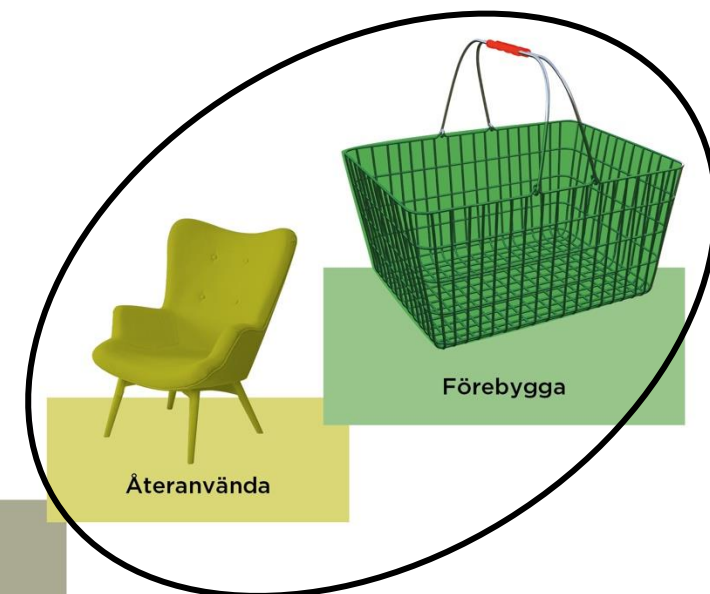

Bostads
bolaget

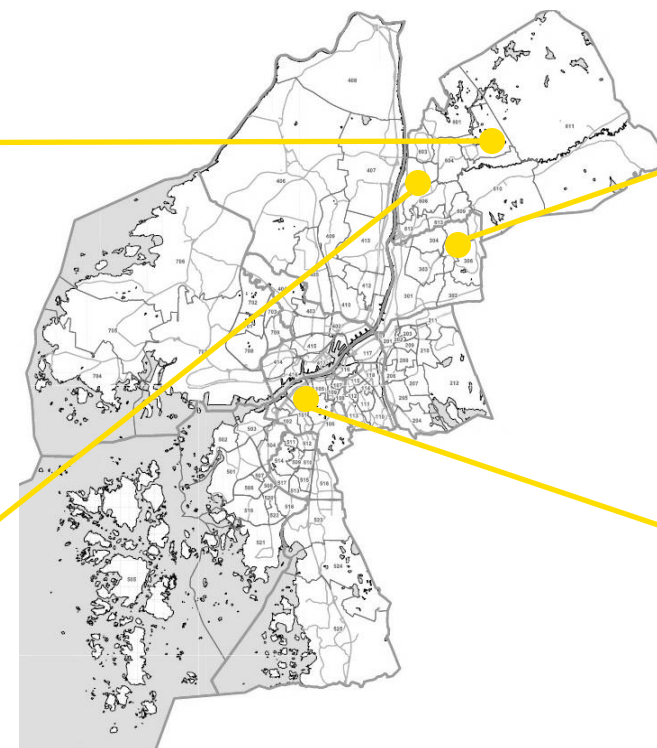
Göteborgs
Stad

- EU-direktiv: Arbeta uppåt i avfallstrappan, förebygga och återanvända material innan de blir avfall
- Syfte Cirkulära Göteborg:
 - Göra det lättare för både göteborgarna och Stadens verksamheter att återbruka, dela och reparera.
 - Gå från en köpa-äga-slänga-ekonomi till en cirkulär ekonomi där vi minskar inflödet av nya produkter, tar vara på det vi har och minskar avfallsmängderna.

Projekt 2017–2019

- Projektägare: Kretslopp och vatten
- Deltagare: Bostadsbolaget, Familjebostäder, SDF Östra Göteborg, SDF Angered, SDF Majorna, HGF, miljöförvaltningen, Chalmers m.fl.
- Finansiering: RE:Source (Energimyndigheten, Vinnova och Formas)
- Mini-ÅVC: Hammarkullen och Majorna

Organisering 2019–

- Samarbete mellan Socialförvaltningen Nordost och Bostadsbolaget.
- Två heltidsanställda
- Bostadsbolaget står för lön, lokal, inköp av maskiner och förbrukningsmaterial (sytråd, borr etc.)
- Socialförvaltningen Nordost står för anställning samt kontors- och övrigt material (dator, arbetskläder etc.)

Vad gör besökarna på Fixoteket?

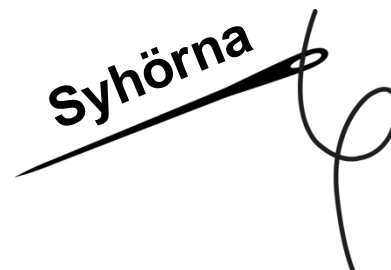
Bostads
bolaget

Göteborgs
Stad

Cykelverkstad

Syhörna

Lånepool

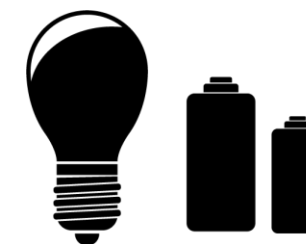

Bytेशörna

Trä- och
metallverkstad

(Hammarkullen)

Samlaren (Farligt avfall)
(Hammarkullen)

Verktyg i lånepoolen

- Bits-sats
- Borrhammare
- Borrsats
- Grästrimmer
- Hammare
- Häcksax
- Häftpistol
- Pirra/säckkärra
- Skruvdragare
- Skruvmejsel
- Slagborrmaskin
- Slipmaskin
- Stege
- Symaskin
- Varmluftpistol
- Vattenpass

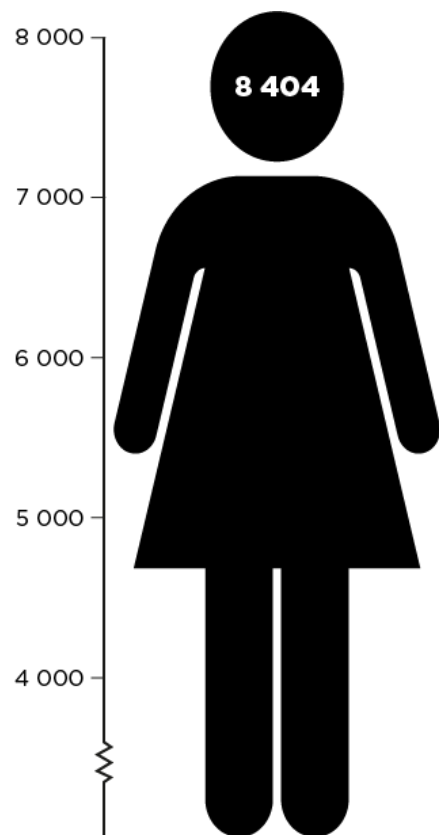
Statistik 2024

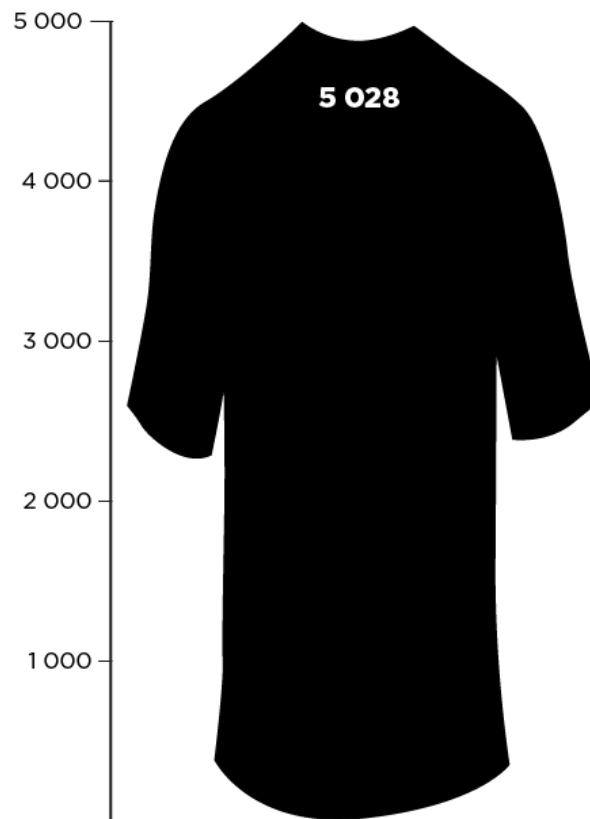
Bostads
bolaget

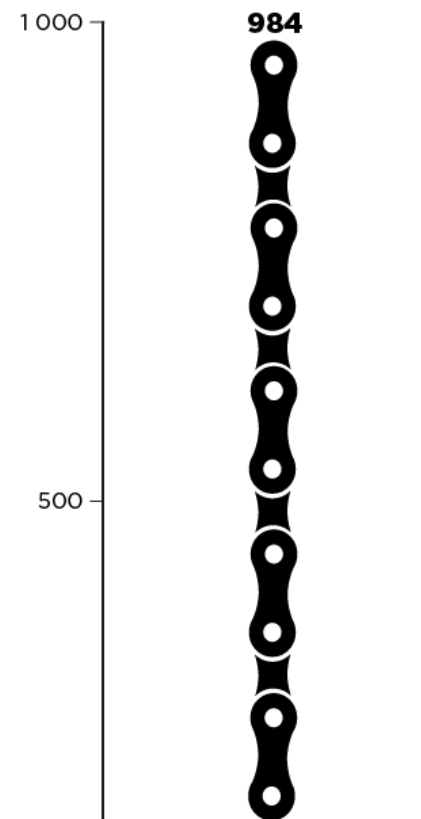
Göteborgs
Stad

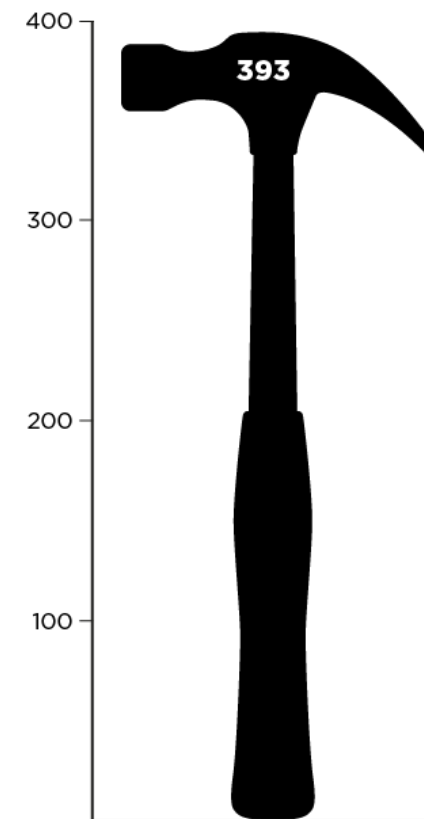
Totalt antal besökare

Lämnade saker till
byteshörnan (kg)

Antal personer som
använt cykelverkstaden

Totalt antal utlån

Fixoteket Hammarkullen och Rannebergen

- **Adress**

Bredfjällsgatan 46 (Hammarkullen)
Fjällbinkan 10 (Rannebergen)

- **Öppettider Hammarkullen**

Måndag–onsdag: 10–16

- **Öppettider Rannebergen**

Torsdag–fredag: 10–16

Bostads
bolaget

Göteborgs
Stad

Kontakt

Mathias Stenback, platsansvarig

Tel: 031-365 17 59

E-post: mathias.stenback@socialnordost.goteborg.se

Webbsida: <https://bostadsbolaget.se/for-hyresgaster/fixoteket>

[fixoteketihammakullen](#)
[fixoteketrannebergen](#)

[fixotekethammakullen](#)
[fixoteketrannebergen](#)

Fritidsbanken Sverige

För nyetablering eller utveckling
av befintlig Fritidsbank:
Boka in presentation för din kommun

David Mathiasson

Linked in

DAVID@FRITIDSBANKEN.SE

0768-320100

Föreningsbidrag till organisationer inom cirkulär-och delningsekonomi

Anna Westin, Verksamhetutvecklare, Idrotts-och föreningsförvaltningen,
Bidrag & stöd

Anna.westin@ioff.goteborg.se 031-3682148

Bakgrund till bidraget

Socialnämnderna, kulturnämnden samt idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att **senast under 2022 revidera sina anvisningar för föreningsbidrag för att möjliggöra för den ekologiska dimensionen för idéburna verksamheter inom delningsekonomin att beviljas bidrag.**

Idrotts- och föreningsnämndens befintliga samordningsuppdrag enligt kommunfullmäktiges beslut 2019-09-12 § 33 kompletteras med uppdraget att i samordningen även inkludera andra aktörers, främst Göteborgs Stads Leasing AB, nämnden för demokrati och medborgarservice och de bidragsgivande socialnämnderna, uppdrag inom cirkularitet och delningsekonomi samt att inkludera den ekologiska dimensionen.

Miljö- och klimatanämnden får i uppdrag att vara rådgivande till de bidragsgivande nämnderna avseende bidragsansökningar som inkluderar den ekologiska dimensionen.

Ekonomi

Göteborgs
Stad

- ▶ Bidraget hanteras av två av Göteborgs stads bidragsgivande förvaltningar
- ▶ Idrotts -och Föreningsförvaltningen
- ▶ Socialförvaltningen Centrum
- ▶ Varje förvaltningen har avsatt 1 miljon kronor, detta tas inom ramen för förvaltningarnas budget.
- ▶ Inga extra pengar har kopplats till bidraget
- ▶ I budgeten för 2025 skrev dock Kommunfullmäktige "Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utöka stödet och anpassa organisationen till att även inkludera föreningar inom delningsekonomin. Återrapporteringen ska ske till idrotts- och föreningsnämnden."

Göteborgs
Stad

Vilka kan söka föreningsbidraget

► Bidraget riktar sig till idéburna organisationer som arbetar inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi och där igenom bidrar till en hållbar utveckling i Göteborg.

Här ingår varor och tjänster som bidrar till återbruk och en mer resurseffektiv konsumtion genom att reparera, låna, byta, dela, ge eller få.

Vad vi ger stöd för

Verksamhet som bidrar till hållbar utveckling genom cirkulär ekonomi och delningsekonomi.

Organisationer som driver kunskapsspridning inom sakområdet eller skapar förutsättningar för ett stärkt civilsamhälle inom området.

Vad krävs för att kunna beviljas bidrag

Göteborgs
Stad

Föreningen eller organisationen ska uppfylla :

Göteborgs stads riktlinjer för föreningsbidrag till civilsamhället

[Göteborgs Stads riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhället - Företag och organisationer - Göteborgs Stad](#)

Anvisning för föreningsbidrag till organisationer inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi

[Idrotts- och föreningsnämnden och socialnämnden Centrums anvisning för föreningsbidrag till organisationer inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi](#)

Göteborgs
Stad

Ansökningsperioder för bidraget

- ▶ Bidrag för grundverksamhet 2026 1 september-30 September.
- ▶ Ansökningarna handläggs av verksamhetsutvecklare på Idrotts-och föreningsförvaltningen och går upp som ett samlingsärende i Idrotts-och föreningsförvaltningen nämnd i december.
- ▶ Bidrag för kortare aktiviteter kan sökas under hela 2026 om det finns medel kvar
- ▶ Handläggs av enheten samverkan med civilsamhället, Socialförvaltningen Centrum

Göteborgs
Stad

Vilka beviljades bidrag 2024 och 2025

- ▶ Leksaksbiblioteket Högsbo
- ▶ Leksaksbiblioteket Majorna
- ▶ Returkultur
- ▶ Skjutsgruppen
- ▶ Omställningsnätverket
- ▶ Kolloberativ ekonomi

KLIMAT 2030

VÄSTRA GÖTALAND STÄLLER OM

Webbplats

klimat2030.se

Nyhetsbrev

klimat2030.se/nyhetsbrev

facebook.com/klimat2030

linkedin.com/company/klimat2030

Kontakt

Västra Götalandsregionen

Lise Nordin

lise.nordin@vgregion.se

Länsstyrelsen

Svante Sjöstedt

svante.sjostedt@lansstyrelsen.se

Lindholmen Science Park

alexandra.hegmann@lindholmen.se